

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Назва освітньо-професійної програми	Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Психології та педагогіки
Статус навчальної дисципліни	ОК17 ОПП «Психологія»
Форма навчання	Денна

Викладач

Хмель Наталія Дмитрівна
hmelnatalia3@gmail.com

Доцент кафедри психології та педагогіки
Кандидат психологічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни «Диференційна психологія» обумовлено розвитком сучасної науки, розгалуженням соціального запиту та поширенням кола проблем, що повинен вирішувати спеціаліст з психології у різних галузях життєдіяльності. Все це спричиняє підвищення вимог до навчально-професійної підготовки студентів щодо успішного застосування психологічних знань на практиці.
Мета дисципліни	- сформувати у студентів систему сучасних теоретичних та прикладних знань про індивідуальні, типологічні та групові

	психологічні відмінності між людьми, формування умінь аналізувати чинники та закономірності прояву індивідуально-психологічних відмінностей, застосовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>СКЗ. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p>
Результати навчання	<p>ПРН-16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p> <p>ПРН-17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПРН-18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 6 кредитів /180 год. ЄКТС. Для денної форми навчання: лекції – 30 годин, практичні заняття –20 годин, самостійна робота – 130 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 4-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	Диференціальна психологія – наука про індивідуальні властивості особистості. Предмет диференціальної психології. Основні категорії та етапи розвитку диференціальної психології. Історія виникнення та розвитку диференціальної психології. Зв'язок диференціальної психології з іншими галузями психології. Характеристика методів диференціальної психології.
Тема 2.	Психологія індивідуальності. Індивід – формальна динамічна характеристика особистості. Особистість – психологічний носій соціальних властивостей.

	Індивідуальність – інтегральна біопсихологічна характеристика людини. Теорії індивідуальності.
Тема 3.	Принципи і методи диференційної психології. Методологія, методи і методики дослідження диференційної психології. Принципи диференційної психології: принцип реалізації формального підходу; принцип інтегрального аналізу; принцип взаємозв'язку інтро- й інтеріндивідуальних закономірностей; принцип взаємодії ендо- й екзофакторів; принцип вимірюваності й статичної оцінки подій, що вивчаються.
Тема 4.	Темперамент і його особливості. Методи дослідження темпераменту. Поняття темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент. Теорії темпераменту. Конституційні теорії темпераменту. Описові теорії темпераменту Г. Хейманса. Факторні теорії темпераменту. Теорія темпераменту за Г.-Ю. Айзенком. Теорії темпераменту Яна Стреляу. Вчення про типи вищої нервової діяльності за І. П. Павловим. Представленість темпераменту у концепції Теплова і Небиліцина. Теорія В. Русалова. Характеристика методів дослідження темпераменту.
Тема 5.	Характер та його особливості. Методи вивчення характеру Поняття характеру. Історія дослідження характеру. Типологія характеру у роботах вчених. Структура характеру. Характер і темперамент. Акцентуації характеру. Методи дослідження характеру у сучасній психологічній науці.
Тема 6.	Здібності. Вчення про здібності в психологічних дослідженнях. Здібності та задатки. Види здібностей. Умови формування здібностей. Талант і геніальність. Теорії геніальності. Методи дослідження здібностей.
Тема 7.	Інтелект. Методи дослідження інтелекту. Сутність інтелекту. Історія дослідження інтелекту. Спадковість і середовище в детермінації інтелектуальних відмінностей. Теорії інтелекту. Інтелект і здібності. Методи дослідження інтелекту.
Тема 8.	Типи особистості Типологічний підхід у диференційній психології: переваги та недоліки. Типологія особистості за К. Г. Юнгом. Модель великої п'ятірки. Методи дослідження типів особистості
Тема 9.	Стильові властивості індивідуальності. Стиль людини – засоби взаємодії з світом. Поняття життєвого стилю у психології. Дослідження стилю особистості. Когнітивний стиль у психології індивідуальності. Індивідуальний стиль діяльності. Стиль спілкування. Стиль лідерства або керування. Стиль батьківського виховання. Методи дослідження стилю.
Тема 10.	Психологічні особливості чоловіка та жінки. Статеві-рольові відмінності. Історія дослідження психології статевих відмінностей. Психологічні особливості жінки. Психологічні особливості чоловіка. Теорії психологічних відмінностей чоловіка і жінки. Статеві-рольова поведінка особистості: маскуліність, фемінність і андрогенія. Методи дослідження психологічних властивостей чоловіка і жінки.
Тема 11.	Психологія національного характеру Фактори, що впливають на розвиток національного характеру. Особливості національного характеру у представників різних народів. Поняття брехні. Морально-правові міркування. Ставлення до роботи. Психологія українського характеру.

Тема 12.	Психологія людини як носія соціально-економічного статусу Соціальні класи та критерії їх відмінностей. Підходи до аналізу відмінностей між людьми. Економічні фактори, що впливають на індивідуальні відмінності. Вплив соціального статусу на сім'ю; на якість життя. Вплив статусного рівня на інтелект.
-----------------	--

Список рекомендованих джерел

Палій А. Диференціальна психологія. К.: Академвидав, 2010. 429 с.

Пасніченко А. Диференціальна психологія у тестах: Практикум. Чернівці : Рута, 2005. 84 с.

Інформація про консультації

Щовівторка у вересні-грудні 2023 року з 11⁰⁰ до 12⁰⁰ год., ауд. 322

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.